

## Az Energiaszabályozók Európai Uniói Együttműködési Ügynökségének (ACER) válaszai az Európai Számvevőszék különjelentésére: A belső villamosenergia-piac integrációja

### 1. Az ACER válasza röviden

Az ACER egyetért a Számvevőszék azon általános észrevételével, miszerint a teljes mértékben integrált belső energiapiac kialakítása az uniós polgárokat jelenleg sújtó energia- és megélhetésköltség-válság miatt még sürgetőbbé vált.

A Számvevőszék az ellenőrzési jelentését egy olyan időszakban adja ki, amikor az uniós villamosenergia-piac integrációjának előnyeit és következményeit fokozott figyelem kíséri. Ez egy komoly vita, amely a villamosenergia-piac esetleges szétagrozódásának kockázatát hordozza magában. Ezért még fontosabb a pontosság és a mértékletesség.

*Az ACER véleménye a Számvevőszéknek a villamosenergia-piac integrációjával kapcsolatos főbb észrevételeiről.*

- Az ACER üdvözölte volna a nemzeti villamosenergia-piacok integrációja terén tett hatalmas erőfeszítések és elért eredmények kiegyensúlyozottabb áttekintését.
- Európa rendelkezik a leginkább integrált energiarendszerrel a világon, amely jelentős előnyökkel jár az európai polgárok és vállalkozások számára. Egy olyan forgatókönyv alapján, amely 2021-re vonatkozóan nem számolt határokon átnyúló kereskedelemmel, az ACER becslése szerint ezek az előnyök évente mintegy 34 milliárd eurót<sup>1</sup> tesznek ki azáltal, hogy lehetővé teszik a tagállamok közötti határokon átnyúló kereskedelmet, és javítják a tagállamok rezilienciáját és ellátásbiztonságát<sup>2</sup>.
- Európa sikere a villamosenergia-rendszer integrációja terén sokak erőfeszítéseinek eredménye<sup>3</sup>, és az ACER üdvözölte volna ennek az összetettségnek és erőfeszítésnek az elismerését.
- Az ACER üdvözölte volna a 2015 és 2021 közötti időszakban elért, számos kulcsfontosságú eredmény elismerését, amelyek kézzelfoghatóvá teszik az európai villamosenergia-piac integrációs projektjének előnyeit. Ezek közé tartozik egy olyan egységes felosztási platform létrehozása (2018-ban), amely az EU valamennyi belső határán felosztja a rendelkezésre álló hosszú és rövid távú átviteli kapacitás-jogokat; az egységes napon belüli európai piac-összekapcsolás 15 országban (2018); valamint az európai kiegyenlítő platformok elmúlt két évben történt bevezetése, ami hozzájárul

---

<sup>1</sup> Lásd az összefoglalót és a számvevőszéki jelentés észrevételeinek 38. bekezdését.

<sup>2</sup> További részletekért lásd a következő dokumentumot: [ACER's Final Assessment of the EU Wholesale Electricity Market Design](#) (Az ACER végső értékelése az uniós nagykereskedelmi villamosenergia-piac szerkezetéről), 2022. április

<sup>3</sup> A közreműködők közé tartozik többek között az Európai Bizottság, a tagállamok, az Európai Parlament, a hálózati és piaci szereplők, a kereskedők, valamint az ACER és a nemzeti szabályozó hatóságok.

az ellátás biztonságának növeléséhez, és lehetővé teszi az új szereplők (például a keresletoldali válasz és a megújuló energiaforrások) számára, hogy részt vegyenek ezen a piacon.

*Az ACER elfogadja az ajánlásokat, a 3. ajánlás szerinti céldátum kivételével. Az Ügynökség úgy véli, hogy kihívást jelent a piacfelügyeletre irányuló ajánlásnak a 2025-re kitűzött határidőig történő teljes körű végrehajtása.*

## **2. Az ACER általános észrevételei az uniós villamosenergia-piacok integrációjáról**

Az ACER üdvözölte volna a nemzeti villamosenergia-piacok integrációja terén tett hatalmas erőfeszítések és elért eredmények elismerését, amelyek az elmúlt évtizedben fellendítették a határokon átnyúló kereskedelmet, és jelentős előnyökkel jártak az uniós polgárok és vállalkozások számára. E hatalmas erőfeszítések tényleges eredményeként Európa rendelkezik a leginkább integrált energiarendszerrel a világon. Egy olyan forgatókönyv alapján, amely 2021-re vonatkozóan nem számolt határokon átnyúló kereskedéssel, az ACER becslése szerint ezek az előnyök évente mintegy 34 milliárd eurót<sup>4</sup> tesznek ki azáltal, hogy lehetővé teszik a tagállamok közötti határokon átnyúló kereskedelmet, és javítják a tagállamok rezilienciáját és ellátásbiztonságát<sup>5</sup>.

Az európai villamosenergia-piacok integrációja még mindig folyamatban van. Az ACER üdvözölte volna a 2015 és 2021 közötti időszakban elért, számos kulcsfontosságú eredmény elismerését. Azok az eredmények, amelyek döntő fontosságú mérföldkövet jelentenek a belső villamosenergia-piac megvalósítása felé vezető úton, és kézzelfoghatóvá teszik az európai villamosenergia-piac integrációs projektjének előnyeit, többek között a következők:

- a hosszú távú átviteli jogokra vonatkozó szabályok fokozatos harmonizációja és egy olyan egységes felosztási platform létrehozása (2018 októberében), amely az EU valamennyi belső határán felosztja a rendelkezésre álló hosszú és rövid távú átvitelikapacitás-jogokat, és amely az egységes másnapi piacösszekapcsolási projekt támogatására szolgál;
- az egységes napon belüli európai piac-összekapcsolás elindítása 15 országban (2018. június), amely két bővítési hullám után a negyedik és az utolsó hullámmal (azaz Görögország és Szlovákia integrációjával) hamarosan befejeződik;
- az elmúlt két évben az európai kiegyenlítő platformok elindítása, amelyek kifejlesztése hozzájárul az ellátás biztonságának növeléséhez és megkönnyíti az új szereplők (például a keresletoldali válasz és a megújuló energiaforrások) részvételét ezen a piacon;
- a központi régió másnapi áramlással alapú projektjének közelmúltbeli (2022. június 8.) elindítása, amely projekt Európa mintegy felében (13 országban) optimalizálja a meglévő övezetközi kapacitások kihasználását.

---

<sup>4</sup> Lásd az összefoglalót és a számvevőszéki jelentés észrevételeinek 38. bekezdését.

<sup>5</sup> További részletekért lásd a következő dokumentumot: [ACER's Final Assessment of the EU Wholesale Electricity Market Design](#) (Az ACER végső értékelése az uniós nagykereskedelmi villamosenergia-piac szerkezetéről), 2022. április

Emellett az ACER rámutat arra, hogy az európai belső villamosenergia-piac:

- nagyratörő jellege és többszereplős környezete miatt a világ legigényesebb, több országra kiterjedő energiaintegrációs projektje;
- sikerére való tekintettel a tagállamok könnyebben átvészelhetik a jelenlegi energiapiaci válságot (csökkenő áringadozás és jobb ellátásbiztonság) és kezelhetik az előttük álló kihívásokat;
- elősegíti a megújuló energiaforrások nagyobb részarányát Európában, az eredetileg vártnál gyorsabb, biztonságosabb és költséghatékonyabb módon; valamint
- kulcsfontosságú lesz számos olyan tagállam ellátásbiztonsága szempontjából, amelyek nagymértékben függenek a határokon átnyúló kapacitások kereskedelmi célú rendelkezésre bocsátásától.

Ebben az összetett piaci integrációs folyamatban az ACER értéke nemcsak abban rejlik, hogy összefogja a nemzeti szabályozó hatóságokat, hanem bevonja az összes érintett felet, és véleményt nyilvánít a rövid és hosszú távú kihívásokkal kapcsolatban. Amellett, hogy kötelező erejű határozatokat hoz és ajánlásokat ad ki a belső villamosenergia-piac működésének további javítása érdekében, ezen erőfeszítések közé tartozik az ACER arra irányuló sikeres kezdeményezése is, hogy az érdekelt felek négy európai bizottságának létrehozása révén inkluzív és hatékony nyomonkövetési stratégiát hozzon létre annak érdekében, hogy hozzájáruljon az üzemi és kereskedelmi szabályzatok végrehajtási folyamata terén elért eredmények nyomon követéséhez, valamint az üzemi és kereskedelmi szabályzatoknak megfelelően kialakított folyamatok és intézkedések működtetéséhez és működéséhez helyi, regionális és páneurópai szinten, az érdekelt felek bizottságai [feladatmeghatározásával](#) összhangban.

### **3. Konkrét észrevételek**

#### **VIII. észrevétel (Összefoglaló)**

Bár az ACER nagyra értékeli az arra irányuló javaslatokat, hogy a jövőben tovább javítsa nyomonkövetési megközelítését, úgy véli, hogy nyomonkövetési megközelítése eredményesen hívta fel a figyelmet az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és a keretjellegű iránymutatások végrehajtásával (vagy annak hiányával) kapcsolatos kulcsfontosságú kérdésekre.

Továbbá,

- 1) az elmúlt hét évben (azaz az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások elfogadása óta) az ACER valamennyi belső (munkacsoportok, szabályozók tanácsa) és külső struktúrája – az érdekelt felek európai bizottságai, a háromoldalú koordinációs csoportok (EC-ACER-ENTSO-E), a magas szintű végrehajtás-figyelő csoport (EC-ACER-ENTSO-E) és az európai villamosenergia-szabályozó „Firenzei” Fórum – az uniós üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtása terén elért eredmények és fellépő kihívások nyomon követésével foglalkozott. Az ACER kihangsúlyozza az érdekelt felek európai bizottságainak szerepét és közreműködését az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtásáért felelős, érintett felekre gyakorolt állandó nyomás fenntartásában, legyen szó akár átvitelirendszer-üzemeltetőkről, kijelölt villamosenergiapiac-üzemeltetőkről, nemzeti szabályozó hatóságokról, akár esetenként az ACER-ről és az Európai Bizottságról.
- 2) Az ACER különbséget tesz az egész EU-ra kiterjedő, kötelező erejű üzemi és

kereskedelmi szabályzatok nyomon követése (az ACER jelentős erőfeszítéseket tett ezek végrehajtásának következetes, módszeres és átfogó jelentése érdekében) és az iránymutatások nyomon követése (ahol elsősorban a feltételek és a módszertanok időben történő elfogadására helyeződött a hangsúly) között.

A belső és külső struktúrák e széles skálájának köszönhetően az Európai Bizottság, a nemzeti szabályozó hatóságok, a tagállamok és az érdekelt felek megfelelő tájékoztatást kaptak az egyes üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtásának állásáról.

### **73. észrevétel**

Az érdekelt felek aktívan részt vettek az üzemi és kereskedelmi szabályzatok és iránymutatások végrehajtásának nyomon követésében, különösen az érdekelt felek négy európai bizottságán keresztül, amelyeket közvetlenül az iránymutatások elfogadását követően hoztak létre (lásd az érdekelt felek európai bizottságainak feladatmeghatározását, valamint a létrehozásuk óta lezajlott ülések napirendjét, jegyzőkönyveit és vitaanyagait az érdekelt felek európai bizottságainak hivatalos honlapján: [www.entsoe.eu](http://www.entsoe.eu)).

Az ACER intézkedéseket tett az első CACM<sup>6</sup>/FCA<sup>7</sup> iránymutatásában megfogalmazott ajánlások nyomán, és 2021-ben ajánlást tett a CACM 2.0 iránymutatásra. 2022 októberében az ACER konzultációs folyamatot indított, amely a tervek szerint 2023 márciusában az FCA iránymutatás módosítására irányuló javaslatához fog vezetni.

Az ACER a 2019-ben közzétett első végrehajtásellenőrzési jelentésben nem tért ki a kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó iránymutatásra, mivel a kiegyenlítő szabályozásra vonatkozó iránymutatás végrehajtására irányuló tevékenységek a feltételek és módszertanok időben történő elfogadására összpontosítottak, ami általában megelőzi a projektek végrehajtását.

### **84. észrevétel**

Míg az ACER a piacellenőrzési jelentések keretében nem nyújtott be hivatalos véleményt sem az Európai Bizottságnak, sem az Európai Parlamentnek, az ACER különböző dokumentumokban ajánlásokat fogalmazott meg a nemzeti szabályozó hatóságok, az átvitelrendszer-üzemeltetők és más érdekelt felek számára. Ilyen ajánlások voltak a következők:

- 1) a 2016.évi közös kapacitásszámítási, teher-újraelosztási és ellenkereskedelmi költségmegosztási módszertanról szóló ajánlás;
- 2) az övezetközi kereskedelem céljára rendelkezésre álló minimális kapacitáshányad végrehajtásáról szóló ajánlás;
- 3) a CACM iránymutatás felülvizsgálatáról szóló ajánlás.

---

<sup>6</sup> [A Bizottság \(EU\) 2015/1222 rendelete \(2015. július 24.\) a kapacitásfelosztásra és a szűk keresztmetszetek kezelésére \(CACM\) vonatkozó iránymutatás létrehozásáról](#)

<sup>7</sup> [A Bizottság \(EU\) 2016/1719 rendelete \(2016. szeptember 26.\) a hosszú távú kapacitásfelosztásra \(FCA\) vonatkozó iránymutatás létrehozásáról](#)

### **130. észrevétel**

Az ACER úgy véli, hogy felügyeleti tevékenységének eredménye jól összehasonlítható a hivatásszerűen ügyleteket bonyolító személyek (PPAT) és a pénzügyi szabályozók általi felügyelettel. Az ACER előzetes értékelésén alapuló végrehajtási határozatok jelenlegi alacsony száma az ACER-beterjesztések alacsony számához kapcsolódik abszolút értelemben. Relatív értelemben azonban az ACER-beterjesztések száma az elmúlt 5 évben az Ügynökségnek bejelentett összes eset 2,4%-áról 8,8%-ára nőtt. Ez főként a felügyeleti tevékenységekhez szükséges személyzet hiányával, a hiányos piacfelügyeleti lefedettséggel és a nemzeti szabályozó hatóságok vizsgálatainak átfutási idejével magyarázható.

#### **4. Az ACER válaszai a Számvevőszék ajánlásaira**

Az ACER tudomásul veszi, hogy az 1., 2., 5. és 7. ajánlás címzettje a Bizottság.

#### **3. ajánlás – Az ACER által a nagykereskedelmi piacok integritása felett gyakorolt felügyelet megerősítése**

Az ACER elfogadja az ajánlást, a megvalósítás céldátumának kivételével. Ezen ajánlás 2025-ig történő végrehajtása reálisan nem lehetséges.

Az Ügynökség az éves programozási dokumentumaiban 2016 óta következetesen kijelenti, hogy a rendelkezésre álló forrásokkal nem tudja megfelelően teljesíteni a REMIT-rendelet<sup>8</sup> 7. cikkének (1) bekezdése szerinti jogi kötelezettségeit. Ezt a Bizottság Belső Ellenőrzési Szolgálata és maga a Számvevőszék is megerősítette.

Tekintettel az ACER 2022 és 2024 közötti időszakra vonatkozó programozási dokumentumáról szóló európai bizottsági véleményre, valamint a pénzügyi kimutatásra, az ACER további pénzügyi és emberi erőforrásokat kapott. Az újonnan felvett munkatársak azonban 2027-ig fokozatosan lépnek munkába.

Ami a REMIT-rendelet 7. cikkének (1) bekezdését illeti, az ACER most arra összpontosít, hogy a következő öt évben riasztások kifejlesztésével és tökéletesítésével először kiszélesítse a piacfelügyeleti lefedettséget. Ehhez a tevékenységhez az ACER a múltban nem rendelkezett elegendő pénzügyi forrással, ezért jelentős felzárkózásra van szükség. Másodszor, az ACER további piacfelügyeleti szakértőket toboroz annak érdekében, hogy meg tudjon birkózni a szakértők általi manuális értékelést igénylő, egyre növekvő számú „beindított riasztással”, valamint hogy bővítse a felügyeleti lefedettséget. Harmadszor, az ACER piacfelügyeleti munkáját kihívás elé állítják a fejlődő uniós nagykereskedelmi piacok (pl. SIDC, napon belüli aukciók és az uniós kiegyenlítő piaci platform), valamint a REMIT-joghatóságok esetleges bővülése (pl. az Energiaközösség régiója a piac-összekapcsolás bevezetésére készül). Negyedszer, az Európai Bizottság nemrégiben megbízta az ACER-t egy LNG-referenciamutató elkészítésével, és (a politikai megbeszélésektől függően) adott esetben megbízhatja egy „gázpiaci korrekciós mechanizmus” végrehajtásával. Ezek a további feladatok lelassíthatják az ezen ajánlás 2025-ig történő végrehajtására irányuló munkát.

A fentiekre tekintettel az ACER arra törekszik, hogy teljesítse a REMIT-rendelet 7. cikkének (1) bekezdése szerinti jogi kötelezettségeit azáltal, hogy 2027-ig fokozatosan igénybe veszi a pénzügyi kimutatás szerint rendelkezésére bocsátott szükséges kiegészítő forrásokat.

---

<sup>8</sup> Az Európai Parlament és a Tanács [1227/2011/EU rendelete](#) (2011. október 25.) a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról (REMIT)

**4. ajánlás – A REMIT-díjak felhasználásának felgyorsítása az ACER piacfelügyeleti hiányosságainak kezelése érdekében**

Az ACER elfogadja az ajánlást.

**6. ajánlás – Az ACER átláthatóságának és elszámoltathatóságának javítása**

Az ACER elfogadja az ajánlást.